

Beers.

Den 12 den Augustus 1897 bezocht ik deze gemeente. Ik reed van Beugen - kruispunt over Haaps. G. Leubet, Hanroij en Mill naar Beers, vandaar naar Groot Binden en vervolgens over Klein Binden naar de halte Katwijk.

Op de grens van de gemeenten Mill en Beers werd ik opgewacht door een erewacht van ± 60 militair; boven dien door den ongelukkenden zoon van den burgemeester Huijsken met 3 andere Heeren in een rijtuig; van deze had Huijsken als voorvoerder op. -

Aan het rijk versierde gemeentehuis te Beers stond een grote menigte, blijkens het hoofd der school met zijn jongens; deze zongen een stukje. - Den drietal bruidjes moesten schwelen, terwijl een mij een bouquet gaf, dat ik, tot mijn spijt, later vergat mede te nemen. -

Ik maakte mede genoegen kennis met den ouder burgemeester en diens twee medhouders. Het gaat goed in Beers, onder hun bestuur. -

De gemeente heeft vele eigendommen, en is daardoor in staat, zonder dat de ingezetenen bevrucht behoeven te worden, veel te doen. Zo nu werd dit jaar nog een stuk kleiweg van ± 450 lb. verhard. - Jaarlijks poost en plant de gemeente nog zooveel zijkaan; dit jaar werden nog geplant 100 canada's langs de wegen en ± 100000 eln-jarige denmetjes. Dat geeft 's winters gereeld werk aan de behoeftigen, en is in de toekomst productief voor de gemeente.

Op mijne audiëntie verschenen de pastoor van Beers (Smulders), uiterlijk een achterswaardig grijsaard, en de secretaris van Beers, Cuppen, in zijne hoedanigheid van voorzitter van het waterschapsbestuur van de Raam. Hij kwam vragen, dat Gedep. Staken het waterschapsbestuur zouden helpen tegen Escharen, dat machtseling gevraagd had om de procederen tegen het waterschapsbestuur, en eindelijk te verdedigen tegen een dwangbereel tot betaling van waterschapslassen. -

De jacht is te Beers niet door de gemeente verpacht, maar aan den arme gegeven; deze verpacht die ten eigen bate. Ik wees het Dagelyksch Bestuur op het

Beers.

onregelmatige, dat hierin was gelegd, doordat hierdoor aan het bezicht van Gedep. Staten deze beschikking over gemeenbezit ontsnapte; want noch in de rekening, noch in de begroting komt hiervan iets voor.

Den lange goed deed mij weer uitgedreide naar Binden, alwaar de jonge Thijssen bij het afscheid menen weer als vadersbroeder van allen ophaad. —

Van der voornaamste goederen onder Beers behoort aan Pm. van Broek van het Japs, nl., het Ofsenbroek; het kwam door de familie Broek, alzoo door zijne echsgenoot, in zijne handen. —

De administratie van Beers wordt gevoerd op voorbeeldige wijze; ik behoepte geen op- of aanmerkingen te maken.

Den 30 April 1902 kwam ik weer in Beers. Ik reed van Cuijk naar Beers; van daar over Eyskot honden naar Klein honden; en daarna weer terug naar Cuijk.

Secretaris Cuppen is overleden; in zijn plaats werd benoemd h. J. Verguts, een jongen uit Cuijk, die sinds 5 jaren onder leiding van Cuppen op de secretarie van Beers gewerkt had, en dus een uitstekende leerstoel gehad had. Hij is overleden in 1898. — Hij is toen vierenvijftig, op een jaartal van 186. — Hij woonde bij de moeder Cuppen. De strafverordening op de broodbezitting werd er niet meer geraapt, grotendeels om de vreesende concurrentie van uit Cuijk en ~~Lill~~ te weren; de bakkers uit die plaatsen leuen den min waardig brood aan de mensen.

De veldwachter neemt legenwoordig zijn dienst maar beboven waar; de bevegemaester heeft hem formeel verboden en voet in enige herberg te zetten, zeer tot geluk van den veldwachter! Hij maakt nu geen misbruik meer van sterke drank, zoals vroeger.

Er zijn 200 goed als open armen in Beers; beduidt behaft en bepaal niet te worden. — De hoofden van gezinnen en de kostwinners kunnen's winters van de gemeente welk huys open legen p.o. 60 en p.o. 70 daags; in den afgesloten winter melden zich vier menschen om werkschade. — De ouge, leuven, voor zoverre zij geen kostwinners zijn, kunnen's winters geen werk krijgen; die moeten maar gaan dienen, als ze welken willen; er is steeds overal behaft aan knecht.

Beers.

Er is een gemeentelijke verordening op den arbeid van kinderen beneden de 12 jaren; deze verordening wordt door de maatschappij gehandhaafd.

De eigendommen van Beers liggen meestalle in de richting van Lill; alles ligt onder de heilastbare gemeente Beers, nl. 85 xl. A. braekgrond ter bemiddeling; 5 xl. t. heide niet bosch; 25 xl. t. bouwland, aan perceellen verpacht voor f 945. langs de wegen heeft de gemeente een beplanting aangebracht, eiken en iepen; in den laatsten tijd ook canadalo's. — Alles en alles samen 2400 bomen.

Als de Beersche blaas loopt, dan gaat in normale omstan- digheden $\frac{1}{3}$ van de gemeente onder water. In yg. 80 en 82 heeft men veel last van het water gehad; de spoordijk is in 1882 gelegd; toen hebben Beers, Lill en Zijlps gedunkt, want, om den bewoning van de Beersche blaas te doen sluiten, en om den duiker in den spoordijk uitstekend te doen dienen tot afvoer van zoogenaamd laag water. Op die request is gunstig besloten, zoodat de duiker niet gebruik wordt om berlaatingswater in te laten. — Beers, Lill en Zijlps hebben hiermede veel geprofiteerd; de oeveren uit Cuijk werden echter van inferieure conditie, omdat zij na berlaaid mochten worden niet water, doch door den henden mond binnenspoel, en nooit boven mocht uiteinen; daer door konst daar minder water, en minder rivierstroom.

Op het kloflein huijzen ± 45 huizen onderwijs, van welke ± 25 uit Zijlps, Gassel en Eyskot honden.

De raagere bevegemaester van Beers had in den laatsten tijd weinig gedoen aan onderhoud van gebouwen enz. Daarlangs volgt was de beginnende bevegemaester ver- plicht, driech grote uitgaven te doen tot het herstellen van raadhuis (waar een andere trap kwam, en ander dach, terwijl de verdieping werd verhoogd met ± 25 c. ll.), van twee geheel versleten blauwogen, die door nieuwe maesten werden verandered enz. Het dach van het raadhuis stond nota bene op invallen! — Nu is alles weer in orde; gelukkig dat Beers niet behaft op te zien legen de kosten. Behalve het vaste goed heeft het een inschrijving grootbach ad f 13.500, benewist f 5000 aan hypotheek.

Bellec.

Martens, dien ik in 1899 als wethouder te Beers aantrek, was dan nog gemeente ontvanger, in plaats van reigelen Cuppen.

De brachgronden worden ter bemiddeling door de ingezetenen uitgegeven in verhouding dat de oppervlakte daarbij behorende, welke ieder in gebruik heeft; dat is volgens B. en W. de beste regeling in het algemeen belang.

Den 16 februarie 1905 kwam ik weer in Beers. Vanuit Cugel werd ik daar berecht; eerst Zijlpoort; daarna Beers; vervolgens bidden. Vanuit Klein bidden deed ik niet groot bidden en Beers noemt Cugel terug, omdat de weg van Klein bidden naar Cugel best opvalt van het lege water geïmmeerde was. Voor mijne audiëntie had zich niemand aangemeld. —

De raadsleden waren goed over de gemeente verdeeld; drie waren er in de korn; twee op "de Plaats"; een te Dommelsvoort en een te Vlaardingen.

De financiën van de gemeente gaan weer vooruit; men heeft juist enige percelen land aan mij verkocht, en hoeft nu alleen op certen op het personeel meer noodig te hebben.

B. en W. sterk aangeraden, om een uitgebreidere staat van de gemeente eigendommen aan te leggen, waarin alles wat betrekking heeft op cultuur en administratie nauwkeurig wordt aangehouden; zo'n legger moet in de toekomst grote waarden krijgen.

B. en W. overred, om in de toekomst het onderhoud der waterleidingen ten laste der gemeente te brengen.

Dr. v. d. Dries uit Cugel is ook hier weer de gemeente doctor; men is over hem zeer tevreden.

Het noodgeslacht was voortgekomen door den meesten Baals uit Cugel; voor zijne diensten kreeg hij van gemeente f 80. —

De wethouder houdt zich buiten zijn ambt; hij drinkt heilernaal niet meer, en komt in geen enkele herberg.

Wegens overbrenging der leerplichtkinderen moest eenmaal een proces verbaal worden opgemakelt; sinds dien waren geen vervolgingen meer noodig.

De toestand van de armenklas is redelijk goed; die van de fondsen van het algemeen armenbestuur is minder florissant; door gemeente mocht in 1905 voor het eerst f 100 subsidie gegeven worden.

Bellec.

Hier valt wel veel voor het in oede brengen van de Kram, maar wil vooral de hoger liggende gemeenten, Oplaat, Nieuwen, Waaray, de kosten van het in oede brengen later behalen; hoe meer gronden in die gemeenten in cultuur gebruikt worden, hoe meer gronden water er afhangt, en hoe meer waterberwaare de lager liggen, de gemeenten ondervinden. Zieh is daarom onbillijk, vooral de lager liggende gemeenten noch kosten van het in oede brengen van de rijkte te bewaren. — Alles de niet gehad juiste stelling van den burgemeester van Beers. —

Den 6 April 1909 kwam ik weer in Beers. Ik had mij van het station te Rijnsburg laten halen, en had terpen Escharen en Gasfel bezocht. Van het station te Zijlpoort nam ik later den trein Boskoop - Borsch.

Ik verleende audiëntie aan pastoor Berken en diens hulp, Vaan; de Heeren zijn eerst sinds een jaar in Beers, en hadden niets bijzonders te vertellen.

Sinds mijn laatste bezoek zijn er andere wethouders, een andere secretaris en gemeente ontvanger. De wethouders waren m. i. erg eenvoudige baeren.

De wethouder blijft zich gelukkig bij voorbereiding goed gedragen; hij komt in geen enkele herberg.

Armenoele weert & winters doet niemand gelden; omdat armbestuur niet voldoende inkomsten heeft (f 500) geeft gemeente f 200 subsidie.

Beers heeft geen hoofdelijken onslag, geen apenter op de Kijls belastingen; men leeft er ruimig, in brachbuiten schuld te blijven.

Er is nog geen exploitatiestaat gemaakt van de gemeentelijke bemiddelingen; de burgemeester belooft mij, er nu aan te zullen zorgen.

Gemeente heeft alle waterleidingen in oede gebracht; waar nodig de duikers hersteld; het geregelde jaarslijns onderhouden van alles zal niet meer dan f 35. — Kosten. —

Openbare dienst wordt verricht door Dr v. d. Dries uit Cugel; hij schrijft leuke rekeningen. —

Het noodgeslacht was voortgekomen door Baals, ouders uit Cugel; burgemeester beklagt zich, dat hij bij mij,

Beers.

Voor constatering zonder een microscopie en onderzocht, daar daar is het dierenlijf brijfachtig, oft het verdachte heest niet vernield behoeft te beweren, oft de eigenaar van de stal niet gedwongen behoeft te worden, om het andere vee gedurende een enkele tijd afgezonderd te houden. Zoo'n geval was niet voorgekomen, de eigenaar, die zijn een heest als Paaschas verloost had, ^{maar} dat nu niet leuenen; natuurlijk een zeer grote schade. — Als dat heest nu eens geen milieus gehad had, dan beklaagde het Rijk noodleus de vernielingskosten, en had de eigenaar van de stal nooddels last en moeite.

Voor overbrenging der leerplijlhouwe werd nog maar een proces verbaal opgesteld. — Van herhalingsonderwijs maken dezen jenevens gebruik.

Als de Kramen verbeerd is, zal klars en Wyth veel overlast van water krijgen. Het grote plan van hamers wordt niet uitgevoerd, omdat hamers zelfverstaat, dat, als de Kramen beschouwbaar hoge dammen opgetrokken was, de poreuze grond het water toch niet zou kunnen.

Herordering op de broadrechting is hard noodig, om dat er in het kleine Beers 5 haken zijn, die scherp tegen elkaar concurreren; wanneer men een niet op de vingers liggende, maken zij een 10 ponds brand zeker een pond te licht!

Den 14 April 1913 berucht ik per auto van uit Culemborg den stell. Blaps, Mill en Beers.

Het zal wel de laatste maal geweest zijn, dat ik door B. en W. op dit Raadhuis ontvangen werd. De woning van het hoofd der school is nl. te klein gevonden voor diens grote gezin. Nu is men van plan aan hem de beide lot Raadhuis dienende verkrekken of te staan, en een eigen raadhuis daartegen over te bouwen in deze huizen en naast de woning van burgemeester Stuifzand; doch kan dit gedeelte van de gemeente heel wat kosten!

Bewoning van Beers gaat langzaam achteruit; voor de enkele jonge huishoudens, die er zich vestigen, zijn ^{open} voldoend aantal woningen beschikbaar. Bij den spadronamen horen van nieuwe woningen wordt de bouwverordening streng gehandhaaf.

Beers.

Het pas geplaatste bosmuurmech werd voor f 300 gehoocht bij den Kerkhof. Zonen te harde hout; het valdaagt goed, en loopt zeer accuraat.

Het gemeentebrach werd geheel begraven met brede sloten van driemeter; door dat het dierengevolge geen waterbevaar meer onderhoudt, werd het enor veel meer waard; het is nu in kleine perceelen verpacht, voor 6 en sommige voor 12 jaren, een en ander in een register uitvoerig omschreven, en kaaglijk met kaarten.

Daarlangs de wegen heeft gemeente 2600 boom, eiken, iepen en canadala's; gebalenoëls geplant door den vader van den legerwaardigen burgemeester; men rekent, dat gemeente daaraan dusfabel nu en 40 jaren voor 50 à 60 mille zal profiteeren.

Aan waterleidingen wordt veel zorg besteed; ook aan de Kramen waaraan de Raadcommissie in 1911 voor f 2500 liet werken. Om het inbreppen van de aeuers door het vele te keeren, heeft Raadcommissie aan overeindgaars de verplaatsing opgelegd, om langs den aeuw pindraad te spannen; doch de menschen dat niet, en vernietigt het vele den aeuw, dan volgt proces verbaal.

Het besteedt veel geld, om langs de wegen rijwielpaden aan te leggen; niet alleen ten behoeve van de fietsen, maar ook voor de wandelaars, de schoolkinderen, de berlogangers enz. Waardoor is de drukte aanheid der kleinvoggen in den winter zeer veel verhoed.

Er is een nieuwe veldwachter, op een becchement van achthonderd f 450; hij zal nu een gratificatie krijgen, welke bij de aansluitende begeleiding bij het becchement zal geleefd worden.

Aan deelt kinderen wordt herhalingsonderwijs gegeven; de landbouw- en de tuinbouw cursus te Culemborg en het Leekonderwijs in het patroonaat te Mill, en aan de school te Grage werd door de belanghebbende leerlingen uit Beers trouw gevolgd.

Hoewel ten gevolge van de leidsbekende Brabagronden honden de arbeiders zich langzamerhand opwerken tot keuterboeren met twee en drie koeien.

Armensteun krijgt f 400 subsidie van gemeente. Bovendien

Beers.

laat gemeente's winters geregeeld minstens 5 behaaglijken vaststerken legen f1.- daags.

Den 8 Augustus 1918 bezocht ik per auto van uit Graue de gemeenten Velp, Beers en Gassel.

Burgemeester Thijssen begint erg te veralijten; hij heeft grote moeite om zijn gedachten behoorlijk uit te drukken, men moet er veelal maar raden, als hij wat zegt, ik denk, dat hij een bilje gehad heeft.

Sinds een paar jaren is het nieuwe Raadhuis in gebruik genomen; het is een aardig gebouwtje, voor den gemeentelijk dienst zeer voldoendeingericht. Naar het oord en archief moet echter nog beter worden gesorgd; het ligt thans op zolder grotendeels tegen een blittermuur opgestapeld. Naar mij mededeelde, waren reeds een aantal jaren rekenen besteld, welke midden op den zolder ~~waren~~ op maaten worden opgesteld; de timmerman zou nog geen tijd hebben gehad ze af te leveren.

Het verlengen er sterk maar, door de soms leiding van de Beerse Maas tot 10.80 ll + t. D. wordt opgehoogt. De Rijkswaterstaats ingenieur van Utrecht heeft aan Burgemeester Thijssen verklaard, dat, wanneer die opproeiing zou worden uitgevoerd, de waterstand te Katwijk niet meer dan 1 c. ll. zou verhoogen.

De Raad wordt wel goed in orde gehouden, maar beantwoordt desniettemin doch niet voldoende aan haar doel. Er zit een haagte in, die moet weg, gewerkt worden; opzichter Damers maakte daarvoor een plan met begroting van kosten. De uitgang deszelfde zullen een beduidend zijn, terwijl Damers niet de verzekering durft geven, dat, indienneer het werk zou uitgevoerd zijn, de bestaande bewaren volledig zouden zijn overwinnen. Daar zal er voor de uitvoering van het hele plan wel niets komen. — En zake de Kraans & Schijf en de besturen van Beers en Bill moeilijk tot overeenstemming te kunnen komen.

Beers merkte niets van de grote locaalspoor.

Beers.

meoplannen van Voorhaaven, de Beerse Maas sluit voor een locaalspoorweg verbinding een groote sta in den weg te zijn.

Er wordt nog een hoofdlijnenanslag in Beers gehaald; maar men zal er nu binnenkort wel aan moeten. Burgerlijk arbeiduur krijgt van gemeente f300.- subsidie uit eigen budget om de sintels van de rijwielpaden ad f8. te mogen.

V. en W. waren eensstemmig van oordel, dat de bomen der gemeente (± 2600 stuks) prachtig staan; men had van het voorjaar 120 bomen willen verhoopen; de regering had daarop haars kapverbod gelegd, omdat ze nog niet uitgegraaid zijn.

Den 29 Mei 1922 bezocht ik van uit Culey de gemeenten Culey, Delfelt en Beers.

De nieuwe burgemeester maakt mij een goede indruk; zijn verhouding tot de beide wethouders schijnt mij uitstekend. Partijschappen bestaan hier niet. Bij de laatste raadsverkiezing had één lid zich niet herkiesbaar gesteld; de andere werden herkozen.

Het is maar goed, dat de vroegere secretaris Seekers Keern niet benoemd werd tot burgemeester; hij was zeer onheldelijk, als hij niet met vriendjes te doen had; van daer, dat drie raadsleden tegen zijn benoeming aageerden. Hierdoor dien liep ^{zijn} administratie ter secretarie te even schijn over; thans is die uitstekend in orde.

Het gaat den baeren nog vrij goed; er worden hier veel mensen gezien en nog veel meer gefekt. Speciale menschen heb. den ze te zagen; als die jaarlijks twee maal jongen krijgen, dan fukt ^{zo} iemand per jaar wel 100 jonge warkens.

De nette warkens (bruto 100 k. g.; netto 75 k. g.) worden meestal leverd naar België, Frankrijk of Duitsland verzonden.

Voorloepig geen elektriciteit, men rekende op hoogte van 50 cent. sluitingen na drie jaar; dan bleef er een tekort van f1200.- De Kraan is goed in orde gebracht, de versendingen zijn er uitgehaald.

Beers.

De kosten of rechten, die, tot berging van oud archief reeds in 1918 besteld werden, waren er nog niet. Er was aangesloten, dat die nu eindelijk zullen worden aangeschaft.

Bij den burgemeester er op aangesloten, dat hij een regeling van beplantingen langs de wegen zal aanleggen; hij heeft beloofd er voor te zullen zorgen.

De waterleidingen zijn goed in orde; maar als het water wegens den waterstand op de dijk niet los kan, dan loopt langzaam van alles val.

Hier is zeer bereid over den veldwachter; de mensen hebben ontzag voor hem, bereijl hij niet vitterig optredt; hij is 14 jr in dienst.

Via den Baerendord betreft men jaarlijks 30 wagen kust. mest: staldkammeel, chili, kali en super.

De doorbraak te Cugli bracht een schade van f 84.000,- daarvan door Amsterdam f 18.000 vergoed.

Beers